

zjištění potvrzuje dřívější zjištění v mezinárodním šetření PISA, podle kterého se vztah žáků ČR ke škole mezi lety 2003 a 2012 zhoršil.

Co se týká rovnosti při přijímání do základního vzdělávání, bylo v rámci inspekční činnosti zjištěno, že většina zápisů se již uskutečňuje vhodným způsobem přiměřeným věku dítěte. Testování dětí bylo zaznamenáno pouze okrajově, kritéria přijetí byla v souladu se zákonem s výjimkou několika škol, které na základě upozornění ČŠI svá kritéria upravily.

Ze spádové oblasti odmítlo děti pouze 10 škol za poslední tři roky, a to především z kapacitních důvodů. Děti z nespádové oblasti odmítlo 12,2 % škol, opět z kapacitních důvodů.

2.2.6 Prevence a výskyt rizikového chování žáků

Další z oblastí, které ČŠI pravidelně hodnotí, jsou systémy prevence rizikového chování žáků. Ve školním roce 2015/2016 věnovala ČŠI tomuto tématu zvýšenou pozornost i v rámci plnění specifických úkolů. Cílem tematické inspekční činnosti bylo poskytnout detailní pohled na současnou situaci základních škol, zejména z hlediska vytváření podmínek pro ochranu žáků před projevy rizikového chování. Inspekční činnost se zaměřovala zejména na zjišťování počtu a charakteru případů rizikového chování, na personální zajištění oblasti prevence, podmínek pro práci specialistů, činností, které vykonávají, a metodické podpory, která je jim poskytována. Současně se inspekční činnost detailněji zaměřila na jeden ze stěžejních a vysoce nebezpečných projevů rizikového chování, na šikanu.

Oblast prevence rizikového chování zajišťují v základních školách především školní metodici prevence, ve spolupráci s vedením škol, třídními učiteli, výchovnými poradci, případně školními psychology a speciálními pedagogy. V malotřídních školách často není formálně ustavená samostatná funkce školního metodika prevence, tyto činnosti tak zajišťuje ředitel školy. Kvalifikační studium potřebné pro výkon této funkce však absolvoval pouze nízký podíl školních metodiků prevence (přibližně třetina).

Minimální preventivní program, který je konkrétním plánem preventivních aktivit každé školy na jeden školní rok, měla zpracovaný většina navštívených škol. Školy se často zaměřovaly na práci se vztahy v třídních kolektivech, zapojovaly témata do vzdělávacích obsahů nebo organizovaly pro své žáky nejrůznější aktivity včetně mimoškolních. Školní strategii, jak postupovat při prevenci a v případě zjištěné šikany, mělo stanovenou přibližně devět desetin škol. V případě zjištěné šikany byla strategie, kterou škola přijala, účinná ve většině navštívených škol. Právě včasné rozpoznání problému a zvolení vhodného a efektivního postupu je klíčové při jeho řešení. Ve zpracování krizových plánů pro jednotlivé rizikové jevy však byly zjištěny značné rezervy (20 % a více škol nemá zpracovány krizové plány pro většinu sledovaných rizikových jevů s výjimkou šikany).